

Agendapunt : 08.
Voorstelnummer : 01-005
Raadsvergadering : 30 januari 2014
Naam opsteller : Martine Zweers
Informatie op te vragen bij : M. Zweers
Portefeuillehouders : Wethouder Mesu
Registratienummer : RAAD130217
Zaaknummer :

Onderwerp: Beleidskader decentralisatie jeugdzorg 2015 - Regio Alkmaar

Aan de raad,

Beslispunt:

1. in stemmen met het Beleidskader 2015 Decentralisatie Jeugdzorg – Regio Alkmaar en de daarin voorgestelde koers waarin in het jaar 2015:
  - één centrumgemeente wordt aangewezen voor de inkoop van jeugdzorg.
2. in stemmen met de innovatie agenda zoals voorgesteld in Hoofdstuk 5 van het beleidskader.

1. Waar gaat dit voorstel over?

Dit voorstel betreft het beleidskader Decentralisatie jeugdzorg 2015 dat door de gemeenten in Regio is ontwikkeld. In dit beleidskader geven de gemeenten aan op welke wijze in het jaar 2015 uitvoering wordt gegeven aan de decentralisatie jeugdzorg.

De raad wordt gevraagd om in te stemmen met het beleidskader 2015 waarin wordt voorgesteld om in 2015 één centrumgemeente in Regio Alkmaar aan te wijzen voor de inkoop van zorg.

Het beleidskader gaat in op de aanstaande decentralisaties, er worden beleidskaders voor het jaar 2015 weergegeven en we gaan in op mate van samenwerking, cliënt en kwaliteit, sturing en financiën. Specifiek wordt in het beleidskader aangegeven op welke wijze de inkoop van zorg en budgetverdeling binnen de regio voor het jaar 2015 wordt voorgesteld.

In het beleidskader wordt tevens ingegaan op mogelijkheden voor risicodeling. Bij risicodeling gaat het om mogelijkheden om zelf of juist in samenwerking met de regio, onverwachte overschrijdingen van het lokale jeugdzorgbudget op te vangen.

Aanvankelijk was het de bedoeling om bij dit beleidskader tevens een advies aan u voor te leggen aangaande gedeeltelijke risicodeling in het jaar 2015. Na besluitvorming in de acht colleges bleek hierover echter nog geen consensus te bestaan.

Samen met de regiogemeenten wordt in het eerste kwartaal van 2014 gewerkt aan een voorstel met betrekking tot risicodeling tussen de gemeenten in Regio Alkmaar. Hiervoor is uitgebreid inzicht nodig in het zorgverbruik, de verwachte veranderingen daarin (wanneer er meer wordt oplost in het lichte kader en minder in de zwaardere zorg) en de budgetten. In de Raadscommissie van 9 januari 2014 is gesproken over dit nadere onderzoek en besloten is om pas na dit onderzoek een advies over risicodeling aan u voor te leggen. De voorbereidingen voor continuering van zorg in 2015 kunnen met het vaststellen van het beleidskader wel doorgang vinden en het uitgestelde advies over risicodeling hoeft zodoende geen onoverkomelijke vertragingen op te leveren.

Het beleidskader 2015 betreft een regionaal kader voor het overgangsjaar 2015 waarin een zogenaemde 'zachte landing' van de jeugdzorg bij de gemeente wordt beoogd. Het beleidskader is bedoeld om te kunnen starten met het inrichten van het jeugdstelsel. Dit is nodig om op tijd gereed te zijn voor de wettelijke taken.

De basis voor het beleidskader is gelegd tijdens de ontwikkeling van het Regionaal Transitie Arrangement (RTA). Dit RTA is door uw gemeenteraad ter kennisname vastgesteld in december 2013.

In het jaar 2014 (en verder) wordt vanuit dit beleidskader toegewerkt naar een uitvoeringsplan voor 2015 en een meerjarig beleidsplan 2016 – 2018. In het beleidsplan worden niet wezenlijk andere keuzes gemaakt dan in het beleidskader, wel is er op dat moment meer uitwerking mogelijk en worden de uitgewerkte stappen naar de transformatie van het jeugdstelsel weergegeven. De planning is dat dit meerjarig beleidsplan in 2014 aan de nieuwe gemeenteraad wordt aangeboden.

Naast het zorgen voor continuïteit van zorg ligt er een bezuinigingsopdracht vanuit het rijk en moet er toegewerkt worden naar financiële ruimte voor innovatie in de zorg en het voorbereiden van de nieuwe gemeentelijke taken.

Gemeente Bergen heeft een goedlopend Centrum voor Jeugd en Gezin. Daarnaast wordt er toegewerkt naar een integrale toegang tot het sociale domein en loopt er een pilot met een sociaal wijkteam. Deze lokale ontwikkelingen geven in 2014 input over de te volgen koers voor de jaren vanaf de decentralisaties en zullen worden meegenomen in het beleidsplan voor de langere termijn. Door lokaal scherp te hebben wat wel en niet wenselijk is voor onze inwoners kunnen bestuurlijke keuzes worden gemaakt over regionale samenwerkingsvormen.

In dit advies zijn de belangrijkste punten uit het beleidskader aangegeven, het volledige beleidskader vindt u in bijlage 1.

Hoofdpijnen beleidskader

Het fundament van dit beleidskader ligt in het Regionaal Transitieplan dat begin 2012 in de regio is besproken en vastgesteld. Bij het vormgeven van de decentralisatie hebben we steeds het volgende overkoepelende doel voor ogen:

Alle jeugd in onze gemeenten groeit gezond en veilig op tot zelfstandige burgers die naar vermogen actief deelnemen aan de samenleving.

De gemeenten in Regio Alkmaar hanteren daarbij deze visie op de decentralisatie jeugdzorg:

- Het gezin staat centraal, ouders/opvoeders zijn primair verantwoordelijk voor het bieden van een veilig en gezond opvoedklimaat.
- De gemeente ondersteunt wanneer nodig en ondersteuning is gericht op het (weer) verkrijgen en behouden van zelfredzaamheid.
- Voor het veilig en gezond opgroeien van kinderen is de pedagogische omgeving essentieel.
- Waar ondersteuning nodig is wordt dat dichtbij en samen met het gezin vormgegeven.

Voor de gemeente Bergen sluit dit goed aan bij de lokale visie 'Meedoen in Bergen - Drie Decentralisaties' die uw raad in oktober 2013 heeft vastgesteld. Ook hierin staan eigen verantwoordelijkheid, zelfredzaamheid, ontplooiing naar vermogen en deelnemen aan de samenleving als kernpunten benoemd.

Samenwerking in de regio

Bij de vormgeving van het nieuwe jeugdstelsel wordt uitgegaan van: 'Lokaal wat lokaal kan, regionaal waar regionaal beter is'. In onze gemeente wordt groot belang gehecht aan het kunnen leveren van maatwerk en om de zorg dichtbij te kunnen bieden aan onze inwoners. Preventieve ondersteuning en de wijze waarop onze gemeente toeleiding en toegang vormgeven zijn

onderdelen die lokale invulling zullen krijgen. Dat de Bergense visie en uitgangspunten overeenkomen met die van de gemeenten in Regio Alkmaar is daarbij wel een voordeel voor de uitwerking in de praktijk.

Gemeenten zijn daarnaast wettelijk verplicht om deels op bovenlokaal niveau samen te werken. Het gaat hierbij vooral om het gedwongen kader (jeugdbescherming, jeugdreclassering, gesloten jeugdzorg, maar ook het Algemeen Meldpunt Kindermishandeling en Huiselijk Geweld). Samenwerking biedt ook kansen, met name op het gebied van inkoop van specialistische zorg. Specialistische zorg komt in aantal minder vaak voor, maar betreft meestal wel de duurste zorg. Om voor iedereen passende zorg beschikbaar en betaalbaar te houden is samenwerking nodig.

Voor 2015 wordt er qua samenwerking gekozen voor een pragmatische vorm. Dit houdt in dat er, waar het gaat om sturing/ opdrachtgeverschap, zoveel mogelijk met regionale afspraken gewerkt wordt.

Juridische vorm voor samenwerking

In 2015 moet de inkoop al volledig operationeel zijn om zorgcontinuïteit te kunnen bieden voor dat jaar. In de eerste helft van 2014 dient hiervoor de wijze van inkoop geregeld te zijn om dit op tijd in werking te laten treden. Deze wijze van inkoop hoeft nog niet de definitieve vorm te zijn die voor latere jaren wenselijk is.

Gezien de korte tijdspanne wordt voor 2015 de minimale optie met voldoende functionaliteit gekozen. Dit betekent dat de huidige systematieken (inkoop en bekostiging) van de provincie, zorgkantoor en zorgverzekeraar voor een groot deel worden overgenomen.

Voor deze inkoop is een juridische entiteit nodig die de rol van contractpartner op zich kan nemen. Voor dit overgangsjaar kan deze rol het eenvoudigste belegd worden bij een centrumgemeente. Deze keuze is alleen voor het jaar 2015.

2. Wat besluit de raad/wat krijgt de raad als hij "ja" zegt?

Door in te stemmen met het voorliggende beleidskader kan de gemeente zich, in samenwerking met de Regio Alkmaar, op tijd gereed maken voor de aanstaande decentralisatie jeugdzorg en de continuïteit van zorg in 2015 realiseren.

3. Waarom wordt dit onderwerp nu aan de raad voorgelegd?

- collegebevoegdheid:
- raadsbevoegdheid:
- opiniërend:
- kaderstellend:
- maatschappelijk urgent: Om op tijd jeugdzorg in te kunnen kopen voor het jaar 2015 is er vóór de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2014 een kader voor de decentralisatie jeugdzorg in 2015 en daarbij een juridische vorm voor samenwerking rond inkoop van zorg. Zonder dit met de regio overeen te komen lopen we als gemeente het risico niet op tijd gereed te zijn voor de decentralisatie in 2015.
- budgetrecht:
- anders, nl.:

4. Wie heeft er allemaal met de beslissing van de raad van doen?

Regionale samenwerking

- vindt plaats met gemeenten/via gemeenschappelijke regeling:

- is onderwerp van onderzoek met gemeenten: Er wordt in het kader van de decentralisatie jeugdzorg samengewerkt in Regio Alkmaar en op onderdelen ook afgestemd met West-Friesland en de Kop van Noord-Holland. Dit beleidskader is een regionaal geschreven beleidskader.
- wordt nog niet onderzocht, biedt wel mogelijkheden omdat:
- komt hier niet voor in aanmerking omdat:

Burgerparticipatie: Ja

Voor de onderdelen cliëntperspectief en kwaliteit is er een regionale bijeenkomst gehouden met cliënten en cliëntvertegenwoordigers. Dit is een eerste bijeenkomst geweest om input te krijgen voor het beleidskader 2015. In 2014 zal hier een vervolg op komen. Ook zal voor het beleidsplan 2016-2018 de WMO-adviesraad worden betrokken.

Externe communicatie: Dit beleidskader is onderdeel van de Drie Decentralisaties waarvoor een lokaal communicatieplan reeds is vastgesteld.

Extern overleg gevoerd met: gemeenten in Regio Alkmaar en West-Friesland, Provincie, Zorgaanbieders en Zorgverzekeraars (volledige lijst zie het beleidskader in bijlage d)

5. Waaruit bestaan de andere mogelijkheden om het doel te bereiken?

Het continueren van zorg in 2015 is wettelijk vastgelegd en daarmee bindend. Voor 2015 wordt voorgesteld om de belangrijkste zaken rond jeugdzorg in stand te houden. Het uitgangspunt is een zogenaamde 'zachte landing', dat wil zeggen dat de regio heeft gekozen voor een geleidelijke overgang van het stelsel en wordt er slechts een beperkte marktwerking toegepast. Met de bestaande aanbieders zullen de gemeenten gezamenlijk afspraken maken om in de eerste plaats te komen tot de continuïteit van zorg.

Vanwege de hoge kosten van de jeugdzorg die in 2015 naar de gemeente wordt gedecentraliseerd, is het niet haalbaar om zelfstandig de decentralisatie vorm te geven. Om als gesprekspartner slagkracht te hebben naar zorgverzekeraars en zorgaanbieders toe zullen we met de regio moeten optrekken. Ook om de financiële risico's te kunnen dragen is het van belang om in 2015 met de regiogemeenten samen te werken.

Innovatie en grote wijzigingen in het stelsel zullen wel een plaats krijgen in de plannen voor 2016 en verder.

6. Wanneer wordt de beslissing van de raad uitgevoerd, gerealiseerd en wanneer wordt de raad daarover gerapporteerd?

Innovatie agenda en ontwikkelen meerjarig beleidsplan

In 2014 gaan we het beleidskader uitwerken in een meerjarig beleidsplan 2016 – 2018. In het beleidsplan worden niet wezenlijk andere keuzes gemaakt dan in het beleidskader, wel is er op dat moment meer uitwerking mogelijk en worden de uitgewerkte stappen naar de transformatie van het jeugdstelsel weergegeven. De planning is dat dit meerjarig beleidsplan in de loop van 2014 aan de nieuwe gemeenteraad kan worden aangeboden.

In het Regionaal Transitiearrangement (vastgesteld op 12 december 2013) hebben de samenwerkende regio's en elf focusinstellingen opgenomen om hun zakelijk partnerschap vorm te geven in een innovatieagenda. In deze agenda worden de uitgangspunten voor het zakelijk partnerschap tussen gemeente en instellingen geconcretiseerd en worden waar mogelijk afspraken belegd over de taakstelling en innovatie, waarbij innovatie met name na 2015 concreet vorm zal krijgen.

Uitgangspunten van de innovatieagenda zijn:

- Meetbare resultaten d.m.v. indicatoren
- Inhoud geven aan zorg en ondersteuning
  - expliciet maken wat vastgehouden wordt
  - expliciet maken wat afgebouwd wordt
- Nieuwe zorgvormen met accent op de voorkant
- Werkproces toegang
- Randvoorwaarden opdrachtgever en –nemerschap
- Input verantwoordingsstructuur
- Financieel hard maken van de verschuivingen.

Risicodeling

In het eerste kwartaal worden de scenario's voor eventuele risicodeling tussen de gemeenten in Regio Alkmaar verder uitgewerkt voor het jaar 2015. Hierover zal een apart voorstel aan de raad worden voorgelegd.

7. Welke middelen zijn met dit voorstel gemoeid?

Met dit voorstel zijn geen middelen gemoeid, het betreft een beleidskader van waaruit de implementatie voor het jaar 2015 wordt vormgegeven.

Zijn er externe subsidiebronnen en welke zijn dit? nvt

Risico's Nvt

8. Waarom moet de raad dit besluit met deze mogelijke oplossing nemen?

Het continueren van zorg in 2015 is wettelijk vastgelegd en om op tijd gereed te zijn dienen wij jeugdzorg in te kopen. Om dat te kunnen realiseren is het noodzakelijk dat er vóór de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2014 een keuze is gemaakt voor een juridische vorm van samenwerking en risicospreiding met betrekking tot de inkoop. Zonder dit met de regio overeen te komen lopen we als gemeente het risico niet op tijd gereed te zijn voor de decentralisatie in 2015.

Bijlagen:

1. Beleidskader 'Kansrijk Opgroeien' Regionaal kader 2015 decentralisatie jeugdzorg regio Alkmaar.
2. Memo risico's uitvoeringsagenda - AEF

Bergen, 14 januari 2014

College van Bergen

drs. W.J.M. Bierman,
secretaris

drs. H. Hafkamp,
burgemeester